

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . 6—
 Četrta leta . . . 3—
 Mesečno . . . 1-20
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15—
 Posamezne številke
 -- 16 vinarjev. --

STRAZA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 18 v.
 od 6redne petivrstice: --
 večkratnih oznanilih --
 -- popust.
 „Straža“ izhaja v po-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Karloška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Jugoslavija prihaja.

Česar bi pred enim tednom nikdo ne bil mislil, to se je zgodilo. Naša vlada se je nenkrat odločila priznati narodom pravico samoodločbe in jim dati samostojne države. Tudi Nemci so vgriznili v to kislno jabelko in so se zdaj za samoodločbo. Vendar enkrat! Zdaj prilivajo po svojih listih bridke solze, da se jim ni posrečilo Avstrije ponemčiti in zaslužiti slovanskih narodov. Res nemški Jeremija na polomiji svojega napuha!

Naša Jugoslavija prihaja in sicer hitreje kakor smo mislili. Dogodki kar porivajo drug drugega. Naša vlada je ponudila v sporazumu z Nemčijo in Turčijo za premirje, kojemu bi naj sledila pogajanja za mir. Priznala je 14 Wilsonovih točk iz mesca februarja in 4 oziroma 5 načel iz poznejših njegovih govorov. Wilson pa zahteva, da dobijo Slovani v Avstriji samostojne države, torej tudi Jugoslovani. Zato pa hoče vlada zdaj kar čez noč rešiti ta vprašanje, da ugladi pot za mir. Ali se ji to posreči, še ni gotovo, ker se bodo skušali Nemci kakor cekli vzdržati na krmilu. Seveda dolgo to ne bo trajalo. Demokracija je zmagala v Avstriji, mora zmagati tudi pri nas. Zato pa, prijatelji, glavo po konci, ker naša samostojna država že krepko trka na vrata in nikdo ji ne more več zabraniti vhoda!

Čudeži se godijo. Kdor tega ne verjame, naj čita nemške liste, naj poslušajo govore nemških poslancev in govornikov na nemških zborovanjih. V državnem zboru so šli nemški socialni demokratje za nemške nacionalce po kostanj v žerjavico in so stavili resolucijo, v kateri zahtevajo za nemški narod pravico samoodločevanja. Ni še sicer gotovo, ali bodo nacionalci in krščanski socialci sprejeli v polnem obsegu socialdemokratsko resolucijo — „Reichspostini“ krogi že prihajajo z nekakimi pomisleki — a gotovo je, da so se Nemci že toliko ponižali, da ponujajo roko nam Slovanom. Zvezni odbor državnozbornih nemškonacionalnih strank je imel dne 4. oktobra sejo, v kateri je sprejel socialdemokratsko resolucijo, kot podlago za nadaljna pogajanja. Odbor bo stavil spreminjevalne in dodatne predloge.

Jugoslovani in mirovna nota avstrijske vlade.

Načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je avstrijski vladi v svojem govoru dne 2. oktobra v državnem zboru dal odgovor na vse nesprijetne poskuse, započete v zadnjih tednih v jugoslovanskem vprašanju. Pred vsem je dr. Korošec prečital skupno izjavo o stališču vseh Jugoslovancev napram Burianovi mirovni ponudbi. Podpisale so to izjavo: Hrvatska Starčevićeva stranka prava, Hrvatska pučka seljačka stranka, Jugoslovanska socialnodemokratska stranka v Zagrebu, skupina okoli „Novin“, skupina okoli „Malih Novin“, skupina okoli „Glasa S. H. S.“, Jugoslovani v zapadni Ogrski, celokupni predstavitelji Hrvatov in Srbov v Bosni, Jedinствена politična organizacija S. H. S. v Dalmaciji, predsednik Narodnega Sveta za Slovenijo in Istro. Izjava je zbudila ogromno zanimanje. Priobčujemo jo na drugem mestu.

Dr. Korošec je začel govoriti slovensko, na to pa je nadaljeval: „Ob tem poveljuju je verjetno, da avstrijsko-ogrski državniki žele miru, vendar pa ni prave volje za to. Najvišji princip jim je zveza z Nemčijo, četudi gre vse v nič.“

Burianova mirovna nota je popolnoma nesposobna, da bi nas približala miru, ker ne stoji na stališču samoodločbe. Hussarek se je osmešil s § 19 državnega osnovnega zakona, kateri baje s pomočjo razsodb državnega sodišča deli enakopravnost. Bilo je jako efektno, ko je mogel govornik ravno iz dobe, ko

je bil Hussarek naučni minister, dokazati, da se ravno Hussarek v zadevi koroških šol ni hotel ukloniti razsodbi državnega sodišča.

Govornik je povdarjal, da

avstrijska vlada ni legitimirana,

da govori v imenu zatiranih narodov, ampak le v imenu Nemcev in Madžarov. Hussarek v primeri z Seidlerjem ni nič napredoval. Pred vojno bi se morali zadovoljiti z avtonomijo,

sedaj je prepozno.

Mi vsi zahtevamo popolno svobodo, ali pa naj nas zadene smrt. Glede Jugoslovancev onstran Kolpe je bil Hussarek bolj zgovoren. Dejal je, da

ima okvir, ali nima podobe,

pa tudi okvira ni našel. Ko je govornik govoril o dohodu do morja in izjavil, da so Jugoslovani pripravljene eventualno v našem ozemlju preostalih tujerodnim določiti možnost prostega razvoja, je poslanec dr. Rybar zaklical: „Dobijo naj člen 19.“ (Veselosť v celi zbornici.)

Nato je dr. Korošec

obračunal z grofom Tiszom.

Besede so padale ostro in brezobzirno. Take lekcije grof Tisza še ni dobil. Ali je dal cesar grofu Tiszu naročilo, da nastopa tako odbijajoče? Vabila so prenašali detektivi. Povabljeni je grof Tisza grdo nahručil. Ponudil jim ni niti stola. Vprašanje je, ali je bilo grofu Tiszu naročeno, da izusti tudi pretinjo, da bodo Jugoslovane prej uničili (zermalmen), nego sami poginejo.

Vsako govornikovo izjavo o grofu Tiszu so sprejemali ostri medklici. Bluthund, Schuit, Verbrucher so bili še mili klici v primeri z drugimi. Poslanec Jarc je zaklical: „Zakaj predsednik ne brani avstrijskega parlamenta, ki ga je Tisza v Sarajevu tako kruto razžalil?“ Buren smeh je zavladoval po celi zbornici, ko je dr. Korošec povedal izjavo grofa Tiszu, da bodo Bolgari za zajutrek snedli Srbijo. Velikanske ovacije so nastale, ko se je dr. Korošec zahvalil Bosancem, da so po štirih letih vojne izrekli nasproti grofu Tiszu tako možgano zahtevno po samoodločbi. Držali so se kot možje, kot ponosni orli. Končno je dr. Korošec na kratko, a humoristično odpravil najnovejšo korifejo pri reševanju jugoslovanskega vprašanja, skupnega finančnega ministra barona Spitzmüllerja. Govornik je zaključil z izjavo solidarnosti Jugoslovancev s Čehi in Poljaki, na kojih sodelovanju slejkoprej zidamo in zaupamo.

Ko je govornik končal, je hitelo gotovo 100 poslancev k njemu in mu častitalo.

Jugoslovani o mirovnih pogajanjih.

V seji državnega zbora dne 2. oktobra je posl. Korošec podal naslednjo izjavo:

„C. in kr. avstrijsko-ogrška vlada je poslala 14. septembra t. l. vsem v vojni se nahajajočim in nevtralnimi državam noto, s katero pozivlje vse v vojni se nahajajoče države, da ji pošljejo delegate na zaupen in neobvezen razgovor o temeljnih načelih za določitev sporazuma, ki bi bil sposoben, da odvrne od Evrope katastrofo samoubojnega nadaljevanja te vojne in ki bi imel najti one smernice, ki bi služile za temelj, na katerem naj bi se zgradil bodoči red v Evropi in na svetu.“

Po predlogu c. in kr. avstrijsko-ogrške vlade bi se morala na takem dogovoru posebej osvetliti občna načela, ki bi služila za osnovo bodočemu miru, in bodočim odnošajem med državami ter bi se poizkušalo, da se ta načela konkretno priokroji na posamezna mirovna vprašanja in na tak način ustvari njih rešitev.

Tem povodom se smatramo mi, predstavitelji naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov, obvezane, da najprej omenimo znano činjenico, da more c. in kr. avstrijsko-ogrška vlada govoriti samo v imenu onih dveh narodov, ki gospodujeta v Avstriji-Ogrski ter proti temu mirovna načela, katera bi c. in kr. vlada mogla predložiti predstavnikom bojujočih se držav tedaj nikakor ne morejo odgovarjati potrebam zatiranih narodov monarhije. Poleg tega bi tudi bodoči red v Evropi, ki bi se uvedel na podlagi teh načel, ne dal jamstva za trajni potrebni mir, marveč bi nosil v sebi kal mednarodnih sporov, kakor se to že danes vidi iz izjav in stremeljenj tako avstrijskih, kakor ogrskih odgovornih državnikov, ki istočasno, ko na-

stopajo pred celim svetom kot zagovorniki zveze enakopravnih narodov, store vse, da onemogočijo upravno-politični napredek našega naroda. Vse to, kar podvzemajo predstavniki c. in kr. vlade in kar morejo podvzeti, nosi na sebi znak slovanski in romanski večini s silo naloženega gospodarstva ter znači samo prisilni provizorij, proti kateremu se morajo boriti vsi tlačeni narodi.

Ugotovivši to okolnost in hoteč po svoji vesti služiti svojemu narodu in občemu napredku, ki more temeljiti edino na enaki svobodi malih in velikih narodov, smatramo za svojo dolžnost, da naglašamo občna načela, ki bi, oživotvorjena, služila za vso sigurnostjo zgradbi bodočega trajnega reda, tako v narodu Slovencev, Hrvatov in Srbov, kakor tudi v odnošajih napram sosednim narodom.

Delujoč na ta način, smo si svesti, da pospešujemo ustvaritev onega vseobčnega miru, za katerim vroče hrepene vsi narodi, naj se bojujejo na katerikoli strani, ker se more po našem najglobljem prepričanju zgraditi podlaga za trajni mir samo na novih načelih mednarodnega prava, osnovanega na resnici in pravičnosti.

Ena izmed takih resnic je dejstvo, da je narod Slovencev, Hrvatov in Srbov etnično jedinstven narod in da mora to jedinstvo ostati po občeiznanem narodnem načelu nerazdeljivo in brezpogojno, tako z ozirom na njegov neprekinjeni teritorij, kakor tudi na državno pripadnost. Na tem dejstvu temelje naša narodna prava in zahteve, ki so v soglasju z mednarodno priznanimi načeli demokratičnega reda prosvitljenega človeštva.

Opirajoč se tedaj na pravo, ki je vedno živelo v našem narodu, da naj vsak narod živi svojerlastno življenje, izjavljamo v imenu naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov, da v polni meri in vsestransko sprejemamo misel vseobčnega miru, ki se mora nasloniti na pravico samoodločbe naroda v mednarodno priznanem zmišlju, da odloča narod sam o svojem življenju ter da določa, ali hoče utemeljiti samolastno svojo državo ali ustvariti državno celoto skupaj z drugimi narodi. To pravico samoodločevanja zahtevamo tudi za narod Slovencev, Hrvatov in Srbov in hočemo, da se svobodna izvedba te pravice zajamej med narodi.

V soglasju z zahtevami demokracije v vojni se nahajajočim in na vojni neudeleženim narodov sveta zahtevamo tudi mi za naš narod, da prinese mir, ki naj dokonča to vojno, tudi našemu narodu ujedini je, neodvisnost in svobodo, ker more samo tak mir — na najnevarnejši točki Evrope, odkar je znana zgodovina teh krajev — zajamčiti mirni in samostojni razvoj našega naroda. Mir, ki bi prisodil, naj si bo samo en del naše narodne, teritorialno in etnografsko nepretrgane celote v podložnost tujim narodom, bi nosil v sebi kal bodočih spopadov ter bi prisilil narod Slovencev, Hrvatov in Srbov, da napne vse svoje sile, da pribori sebi pravico neodvisnega državnega življenja za ves svoj narodni organizem.

Narod Slovencev, Hrvatov in Srbov ima v sebi zavest volje in moči, ki jo hoče razviti ob vseh danih prilikah, da postane član združbe svobodnih narodov ter da se z njimi skupaj zastavi za blagor in napredek človeštva ter tako izpolni svoje poslanstvo v svoji neodvisni državi, urejeni na načelih popolne državljanske svobode in demokratske samouprave in pravne ter socialne enakosti, t. j. možnosti ekonomskega obstanka in popolnega kulturnega in socialnega razvitka vseh državljanov.

Onim inorodnim manjšinam, ki jih imamo v našem narodu in ki so teritorialno oddaljene od svojih etničnih celot, priznavamo v imenu vsega naroda v državi Slovencev, Hrvatov in Srbov vse pravice, potrebne za njih narodno-kulturni in gospodarsko-socialni razvoj.

Kakor naslanja naš narod svoje težnje na pravico in ne na silo tako želi on na istem temelju mednarodne pravičnosti in pravice, da naj bodo urejeni odnošaji držav Slovencev, Hrvatov in Srbov nasproti drugim svobodnim narodnim državam.

Luke onega dela Jadranskega morja, ki spada po prebivalstvu, po otočju ali po svojem zaledju v gospodarsko področje in posest našega naroda, naj so otvorene vsem narodom, torej tudi onim narodom, ki žive v našem zaledju, za potrebe eventuelnega trgovskega prometa, in naš narod bo sklenil mednarodne dogovore, ki bodo uredili in zajamčili to svobodo.

V imenu celokupnega naroda izjavljamo še, da se ne sme nikjer, pa tudi ne na mirovni konferenci, odločati o usodi našega naroda brez njegovega celokupnega sodelovanja in zato zahtevamo, da naj bo v smislu samoodločanja tudi narodu Slovencev, Hrvatov in Srbov zajamčeno sodelovanje na bodočem mirovnem kongresu po njegovih izrecno v to svrhu izbranih narodnih predstaviteljih.“

Državni zbor.

V petkovi seji državne zbornice se je nadaljevala razprava o vladnih izjavah ministrskega predsednika Hussareka ter razprava o mirovni predlogih dr. Korošca, Staneka in Glombinskega. Razprava ni nudila nobenih posebnih zanimivosti.

Kot prvi je govoril nemški nacionalc dr. Stömel. V svojem govoru se je toplo zavzemal za zvezo z Nemčijo, se zaganjal v načelnika Češkega Svaza, Staneka, ki je v svojem govoru zahteval fronto slovenskih držav od Gdanskega čez Prago do Adrije in končal z besedami: Kakor poprej, so Nemci še tudi sedaj pri volji, da sprejmejo mir, ki bi jim zagotovil samostojnost, ekzistenco in čast.

Za njim je govoril Poljak Tetmajer, ki je izjavil, da poljski narod slovesno zahteva združenje vseh Poljakov v eno neodvisno državo.

Poslanec Spinčić zahteva, da se k razgovoru o miru pritegnejo tudi odposlanci raznih narodov v državi, da zastopajo interese svojih narodov. Zadnje potovanje grofa Tisze na naš jug je pokazalo, da Bosna in Hercegovina nočeta ničesar vedeti o kakem združenju Bosne in Hercegovine z Ogrsko. Bosna in Hercegovina sta siti do grla. Madžarov in Nemcev in zahtevata združenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v neodvisno državno celoto. Kar pa dostaja izjave ministrskega predsednika Hussareka, boji naglašano, da Jugoslovani odločno odklanjajo ponujano avtonomijo narodov ter druge, Jugoslovanov tikajoče se spremembe ustave. Tudi besede iz ust socialnih demokratov niso v stanju, da bi odstopili od svojih zahtev.

Češki poslanec Hruban izjavlja, da Čehi vstrajajo pri svojem državopravnem programu, kar še pa ne pomenja, da bi češki narod odklanjal pošten in odkritosrčen razgovor od naroda do naroda. Glede vprašanja miru zavzema stališče, da tvori 14 Wilsonovih mirovni točk primerno podlago za mirovna pogajanja.

Poljak Glombinski ožigosa preganjanje Poljakov v Prusiji ter izraža zaupanje, da bo splošni evropski mirovni kongres prinesel Poljakom združenje vsega poljskega naroda v samostojno poljsko državo.

Vsenemec Pacher zahteva avtonomijo za Nemce na Češkem ter je izrazil grožnjo, da bi 10 milijonov avstrijskih Nemcev seglo po samopomoči, ako država ne šla Nemoem na roko.

Rumunski poslanec Isopescul-Grecul je podal izjavo, da zahteva 4 milijone broječi rumunski narod v monarhiji svojo lastno državno tvorbo v okviru naše monarhije.

Ko so bili vsi stavljeni mirovni predlogi odkazani posebnemu odseku, ki je sestavljen iz 27 članov, je bila seja zaključena.

Prihodnja seja v torek, dne 8. oktobra.

Bolgarski car Ferdinand I odstopil.

Dne 4. oktobra je prinesel brzovjav iz Sofije naslednjo vest:

Car Ferdinand I. je včeraj zvečer odstopil. — Prestol je zasedel njegov najstarejši sin in prestolonaslednik Boris kot bolgarski car Boris III.

Tragična je usoda, ki je zadela bolgarskega carja Ferdinanda: v prid svojemu sinu se je moral odpovedati bolgarskemu prestolu. Vest o odstopu carja Ferdinanda ni presenetila, kajti vspricho zadnjih dogodkov na macedonskem bojišču, ko je bila bolgarska fronta prebita, bolgarska armada poražena ter bolgarska vlada prisiljena prositi za premirje, katero je tudi bilo podpisano, pač carju Ferdinandu ni preostajalo več ničesar drugega, nego se odločiti za ta korak, da vsaj svoji dinastiji, oziroma svojemu sinu reši krono in prestol.

Car Ferdinand ni užival v Bolgariji nobenega pravega zaupanja, kajti na bolgarski prestol je bil poklican kot tujec iz nemške kneževine Koburžanov in kot tak si kljub 33letnemu vladanju ni znal pridobiti srca bolgarskega naroda. Leta 1887 poklican na bolgarski prestol, je proglasil leta 1908 neodvisnost Bolgarije od Turčije in še istega leta je bil v staroslavni prestolici bolgarskih carjev v Tirnovi kronan za bolgarskega kralja in carja. V prvi balkanski vojni si je bolgarska armada priborila neveljavno slavo, kajti v zvezi s srbskimi, črnogorskimi in grškimi četami je v številnih bitkah premagala Turke ter zasedla skorodane vso evropsko Turčijo, turške poražene armade tirala pred Carigrad in že se je slišalo gromenje bolgarskih topov v Carigradu, ko so stale bolgarske armade ob Kataldži, Turčija bila je prisiljena prositi za mir ter odstopiti vso evropsko turško ozemlje notri do Odrina. Prepričani pri razdelitvi plena je nato razvnel drugo balkansko vojno, ko je izidil je bil za Bolgarijo zelo nesrečen. V sklenjenem miru v Bukarešti je bila Bolgarija zelo ponižana in slavoohlepni car Ferdinand ni mogel preboleti težkega udarca, ki je zadel Bolgarijo v drugi balkanski vojni. Tuhtal je po maščevanju. Ko je izbruhnila svetovna vojna, se je vrgel na stran osrednjih sil in bolgarske čete so ukorakale v Macedonijo in Srbijo ter zasedle tri petine srbskega ozemlja in tudi celo Macedonijo. Bolgarija je dosegla vrhunec slave, kajti njeno ozemlje je segalo od obali Črnega do obali Egejskega morja. Toda vrhuncu slave je pa sledila nagla propast. Dolgoletna vojna, pomanjkanje v deželi, veliko zadolženje ter pred vsem negotovi izid svetovne vojne je vzbujal v Bolgariji vedno več nevolje in nezaupanja do carja Ferdinanda, katerega je smatral bolgarski narod kot predstavitelja bolgarskega militarizma. Dušo bolgarskega naroda je

vedno huje uničevala misel, da je car Ferdinand spravil Bolgarijo na kriva pota ter da si bo mogla Bolgarija zasigurati svojo bodočnost le tedaj, ako temeljito obračuna s staro in zavoženo bolgarsko politiko ter da enkrat za vselej obračuna z glavnim predstaviteljem zavožene bolgarske politike — car Ferdinand je moral odstopiti.

Njegov naslednik je prestolonaslednik Boris, ki se je proglasil za bolgarskega carja kot car Boris III. Car Boris je bil rojen leta 1894 v Sofiji in je pravoslavnega veroizpovedanja, dočim je ostal njegov oče katoličan. Bivši car Ferdinand je baje že zapustil Bolgarijo in se podal na svoja posestva na Ogrskem med Slovake. Ex-car Ferdinand je vdovec. Prva njegova žena, princezinja Lujza Bourbon-Parma, mu je umrla leta 1899, druga njegova soproga, princezinja Eleonora iz nemške rodovine Reuss, je pa, kakor znano, umrla še le pred nekaj meseci.

Nemčija, Avstro-Ogrska in Turčija predlagajo takojšnje premirje in mirovna pogajanja.

Osrednji državi sta poslali Wilsonu novo mirovno noto. Temu koraku se je pridružila tudi Turčija. O mirovni noti se dne 5. oktobra poroča iz Dunaja:

Dunaj, 5. okt.

Avstro-Ogrska, Nemčija in Turčija so sklenile, da se v svrhu sklenitve splošnega premirja in uvedbe mirovni pogajanj obrnejo istočasno potom vlad, ki jim je bilo poverjeno zastopstvo njihovih interesov v Združenih državah, na predsednika Združenih držav.

V smislu tega sklepa je minister za zunanje stvari včeraj brzovjavno naročil avstro-ogrskemu poslaniku v Stockholmu, naj zaprosi kraljevo švedsko vlado, da odpošlje dne 4. t. m. gospodu predsedniku Wilsonu sledeče brzovjavko:

Avstro-Ogrska monarhija, ki je vojevala vojno vedno le kot obrambno vojno in dokazala ponovno svojo pripravljenost, da napravi konec prelivanja krvi in doseže pravičen in časten mir, se obrača s tem na predsednika Združenih držav ameriških s predlogom, da sklene z njim in njegovimi zavezniki takojšnje premirje na suhem, na morju in v zraku in prične neposredno nato pogajanja za sklenitev miru, ki naj bi mu služilo za podlago 14 točk poslanice gospoda predsedniku Wilsona kongresu dne 8. januarja 1918 in štiri v govoru gospoda predsednika Wilsona 12. februarja 1918 vsebovane točke, pri čemer se bo oziralo tudi na izvajanja gospoda predsednika Wilsona dne 27. septembra 1918.

Wilsonovi mirovni pogoji.

1. Vse mirovne pogodbe so javne.
2. Popolna svoboda paroplovstva na morju izven teritorialnega vodovja v miru kakor v vojski, izvzeto je tisto morje, ki je po mednarodni pogodbi zaprta.
3. Odstranitev vseh gospodarskih zatvornic, enakost trgovskih odnosov med vsemi narodi.
4. Jamstva za razoroženje.
5. Svobodna odkritosrečna in popolnoma nepristranska ureditev vseh kolonialnih vprašanj.
6. Rusija naj neodvisno odloča o svojem političnem razvoju in o narodni politiki.
7. Izpraznitev in upostavitev Belgije.
8. Osvobojenje in upostavitev zasedenih krajev Francije, Alžacije in Lorene se odstopi Francije.
9. Meja proti Italiji se popravi po jasno označenih narodnih črtah.
10. Narodnostim Avstro-Ogrsko, katerim je zagotovljen prostor med narodi, se jim naj zagotovi prva prilika za avtonomni razvoj.
11. Izpraznitev in upostava Rumunije, Srbije in Črne gore.
12. Avtonomija narodov v Turčiji; prosti prevoz skozi Dardanele.

13. Neodvisna poljska država ki bi obsegla ozemlja, kjer brezdvomno prebiva poljsko prebivalstvo, prost dohod do morja.

14. Ustanovitev splošne zveze narodov.

Štiri točke Wilsonove poslanice, objavljene o Binkoštih, so:

1. Vsak del kakega končnoveljavnega dogovora mora sloneti na pravičnosti in vsaka pogodba mora biti sklenjena tako, da je zagotovljen trajen mir.

2. Narodov in dežel se ne sme porivati iz ene državne vrhovne oblasti v kako drugo, kakor če bi se šlo zgolj za kake predmete ali kamenje v igri.

3. Vsaka rešitev vprašanja ozemlja, katero je povzročila vojna, mora biti taka, da odgovarja interesom prizadetih narodov in ljudstev.

4. Zadostiti se mora v najpopolnejši meri vsem jasno zahtevanim zahtevam narodov, pri čemer se pa ne sme dati povoda za morebitne zopetne spore in nasprotstva, ki bi utegnili kaliti mir v Evropi in stem tudi svetovni mir.

Novi Wilsonovi predlogi za zvezo narodov. London 1. okt. Wilson je v nekem govoru navedel teh 5 točk za zvezo narodov: 1. Nepristranska pravičnost, ki ne sme vsebovati nobene razvidnosti onim, katerim nasproti hočemo biti pravični in med onimi, katerim nasproti nečemo biti pravični. Biti mora pravičnost, ki ne pozna nobenih privilegiranih in nobenih stopenj, marveč samo enake pravice za udeležene narode. 2. Noben poseben interes, kateregokoli naroda ali katerkoli skupine narodov ne sme tvoriti podlage, kakorkoli negali dela pogodbe, če to ne odgovarja interesom vseh. 3. V skupni družini narodov ne more obstojati nobena veza, nobena zveza, nobena posebna pogodba in noben poseben dogovor. 4. V zvezi ne smejo obstojati posebne egoistične gospodarske kombinacije, se ne sme uporabljati gospodarski bojkot, v kateregokoli obliki, niti ne sme biti kateri narod izključen, izvzemši glede suverenosti, ki se bo priznala zvezi zvezi narodov, da diktira gospodarske kazni z izključitvijo od svetovnih trgov in zopet samo kot sredstvo discipline in kontrole. 5. Mednarodni dogovori in pogodbe vsake vrste se morajo v polni vsebini sporočiti ostalemu svetu.

Wilson odklanja?

Iz Dunaja poročajo, da je došla vest, da Wilson odklanja ponudbo premirja in bo stavil nove pogoje. Tokrat je stopil Wilson v stik z zavezniki, ki zahtevajo od Nemčije in Avstrije visoko vojno odškodnino. Anglija bo napela vse sile, da doseže velike vojaške uspehe in bo stavila Nemčiji in Avstriji najtežje pogoje.

Brazilija napove Avstriji vojno.

Brazilija je odpoklicala svojega dunajskega poslanika ter izročila varstvo braziljskih interesov švicarskemu poslaniku na Dunaju. Brazilija namerava v najskrajšem času napovedati Avstriji vojno.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nadaljuje veleofenziva ententinih armad. Nemci so se vnovič umaknili na treh mestih in sicer severno od St. Quentin, kjer so izgubili postojanko Bleauevoir in Montrehain, vzhoono od Reimsa, kjer so izpraznili Brimont in Bern ter med Argoni in Moxo pri kraju Exermont. V preteklem tednu so Nemci na francoskem bojišču izgubili 260 štirirajskih km ozemlja.

Na drugih bojiščih.

Na srbskem bojišču se nadaljuje prodiranje četverospozumovih čet v notranost Srbije. Naše čete so se umaknile severno od Vranje. Srbske čete so zasedle Vranjo. Bolgari so zapustili vse zasedeno srbsko in grško ozemlje. — Na albanskem bojišču so se naše čete umaknile čez reko Skumbi ter izpraznile Berat in Elbasan. — V Palestini se turške čete umikajo na črti Beirut-Damask.

Vsa Palestina se nahaja v angleški oblasti.

Položaj v Bolgariji.

Kralj Ferdinand je zapustil bolgarska tla. Kje se naseli, še ni natanko določeno. Skorogotovo si bo izvolil našo državo za svoje stalno bivališče.

Kralj Boris III. je izdal na bolgarski narod proglas, v katerem prosi bolgarski narod podpore in naklonjenosti.

Sobranje je dne 4. t. m. soglasno ugodilo nastop Malinove vlade. Iz tega se vidi, da so nemški listi lagali, ko so pisali, da je Malinov na lastno roko brez volje naroda ponudil mir.

Politične vesti.

Jugoslovanski narodni odbor. V Zagrebu se je že čini ustanovil velik jugoslovanski narodni odbor. L. j. skupna organizacija Narodnih Svetov. Ustanovitvi je, kakor se poroča iz Dunaja, predsedoval dr. Korošec. Zborovanja so se udeležili tudi nekateri drugi jugoslovanski poslanci. Vsi Narodni Sveti Avstrije in Ogrske bodo tvorili v Zagrebu skupen jugoslovanski izvršilni odbor, ki bo vodil našo borbo za samostojnost.

Narodni odbor v Zagrebu. V soboto, dne 5. t. m. so se sestali v Zagrebu odposlanci političnih strank iz Hrvatske in Slavonije, Dalmacije, Bosne in Hercegovine, Istre, Slovenije in južne Ogrske, da ustanove »Narodni odbor«. V »Narodnem odboru« bodo imeli Slovenci 14 glasov, od katerih odpade na V. L. S. 8, J. D. S. 4, Trst 1 in Istro 1. Od strani V. L. S. bodo v tem odboru: dr. Anton Korošec, dr. Lovro Pogačnik, dr. Ivan Benkovič, Bogomil Remeč, dr. Izidor Cankar, dr. Anton Kocal, Franc in dr. Josip Jerič.

Ljudsko glasovanje? Nemci glede svojih zahtev niso edini. Dočim večina nemških poslancev želi ustanoviti nemški blok, v katerem bi bili tudi socialni demokratje, pa del Nemcev gre svojo pot. Znani poslanec Teufel je povabil za dne 4. t. m. večje število nemških poslancev na sestanek, katerega pa se je udeležilo samo deset poslancev. Poslanci Teufel, Kemmer in Pantz so sklenili izdati oklice na nemški narod, v katerem ga pozivajo, naj se izjavi na ljudskem glasovanju, kako si hoče urediti svojo bodočnost. Nemški nacionalci so bili nemalo razburjeni, ker je poslanec Teufel pričel posebno akcijo. — Nemška edinstvo se torej krha, še predno je prišla do sloge.

Deželnozborske volitve na Nižnjem Avstrijskem se bodo vršile koncem leta 1918 v znamenju »Burgfriedena«.

Poljaki v Varšavi pobijajo Nemce. V torek, 1. oktobra, so v Varšavi ustrelili voditelja nemškega policijskega oddelka, policijskega komisarja Schultze. S klicem: »Pogin Nemcem, tlačiteljem Slovanov!« je nek Poljak pri belem dnevu sprožil kar na javni ulici strel iz revolverja na Schultzeja. Zvečer je bilo ustreljenih še več nemških policistov. Opaža se veliko s. različna gibanja proti Nemcem.

Italijanska zbornica. V italijanski zbornici je imel dne 3. t. m. ministrski predsednik Orlando govor, v katerem je med drugim rekel tudi naslednje: Do miru bomo prišli še le takrat, ko bodo naši sovražniki uvideli, da je treba storiti nov korak za mir, to je, ko bodo pričrli, da zahteva človeštvo uresničenje plemenitih idealov, za katere se je prelilo potoka krvi. Pozival je končno italijanski narod za vstrajanje do končne zmage.

Tedenske novice.

Mariborsko bogoslovje. V mariborskem bogoslovju je v 4. letniku 7 bogoslovcev, v 3. l. eden domači bogoslovec in 2 frančiškana, v 2. letniku so trije bogoslovci in v 1. letniku 2 bogoslovca in sicer g. Plesnik iz Zdol, abiturient St. Vidse gimnazije in g. Radanovič iz Kapel, abiturient seministana mariborske gimnazije. Oglasilo se je tudi še več vojakov za bogoslovje, ki pa še niso oproščeni.

Obletnica dr. Krekove smrti. V torek, dne 8. oktobra 1918, poteče eno leto, odkar je velik ljubitelj jugoslovanskega naroda legel k večnemu počitku. Ljubljanska društva Slov. kršč. zveze priredijo ta dan žalno prireditev. Proslavimo spomin dr. Janeza Kreka!

Blagoslovljenje zastave »Orla« v Trbovljah. Vabimo Slovence in sosednjih krajev k slavnosti, ki se vrši ob priliki blagosloavljenja zastave »Orla« v Trbovljah, dne 13. oktobra 1918. Spored: 1. Ob pol 10. uri zjutraj se zberejo društva v »Društvenem domu«, od tam skupno odkorakajo v cerkev. 2. Ob 10. uri blagosloavljanje nove zastave in sv. maša na prostem s cerkvenim govorom g. dr. Korošca. 3. Skupen odhod v »Društven dom«. 4. Ob pol 2. uri popoldan večernice. 5. Ob drugi uri popoldan javen nastop »Orlov«, nato slavnostno zborovanje. 6. Ljudska veselica na slavnostnem prostoru. Navzoči bodo tudi naši jugoslovanski poslanci. Vstopnina 1 K. Svira slavna rudniška godba. — Odbor.

Spomin na župnika Vraza. Prijatelj rajn. župnika B. g. Antona Vraz pri Sv. Antonu v Slov. gor. nam piše: Pokojni g. župnik Vraz je bil odlikovan z zlatim zaslužnim križem s krono. Pri njegovem ožrebu, pa tudi na njegovi smrtni postelji se ni o tem nič videlo; pa tudi njegov kratek životopis v Vašem listu o tem ni nčesar omenil. — Opomba uredništva: Nam se o tem ni od nikoder poročalo. Slava spominu zaslužnega moža!

Posnemanja vredno. G. Matija Obrban, hišni posestnik v Mariboru, je daroval v prodajalni Cirilove tiskarne 5000 K za gladno jugoslovansko deca. Slava slovenski požrtvovalnosti!

Narodni blagdan na Štajerskem. Zaradi bolj enostavnega poslovanja prosimo, da se odpošlje ves na Štajerskem nabrani denar za Narodni blagdan na naslov: Ela dr. Kalanova, odvetočnikova soproga v Celju. — Odbor SHS žena za siročad v Ljubljani.

Našim dekletom! V Ljubljani je izšla 1. številka ilustriranega lista »Slovenska Družina.« Med drugimi izvanredno zanimivimi spisi in slikami se nahaja na strani 16 slika izgotovljena moderne gorenjske avbe, na strani 17 pa risarija za čelo. Risba ima globok pomen in je namenjena vernim slovenskim dekletom. V sredini, torej nad čelom, je Srce Jezusovo ovito s trnjevo krono in s križem navrh. Na to se naslanja z vsake strani ena lilija in simetrično je razdeljeno potem klasje pšenice in grozdje. Risba ima torej verski pomen in namen. — Dekleta slovenska! Jugoslavija prihaja in naša dolžnost je tedaj, da se vrnemo ali da pridemo k narodni noši. Tu pri nas na Štajerskem se je narodna noša že popolnoma izgubila. Ustvarimo si torej s pomočjo naših narodnih voditeljev enotno narodno nošo za vse Slovenke v prihajajoči Jugoslaviji. Začnimo z avbo! Za enkrat naj bi vsaka Dekliška Zveza naročila en komad iz zvezine blagajne, ki bi se lahko potem splošno rabila pri nastopih, ter se tem potom razširila v ljudstvo, oziroma med deklete. G. urednik »Slovenske Družine« bo gotovo toliko prijazen, da bo dal nadaljna pojasnila in navodila glede nabave avb Dekliškim Zvezam. »Slovenska Družina« bo morala biti sedaj naš mladinski, oziroma ženski glasnik, dokler ne dobimo svojega lastnega glasila. Dekleta na dan! — J. P.

Za slovensko šolo v Mariboru so nadalje darovali: Upravništvo »Slovenca« kot dar vojakov J. Cerkovnik, Vukčičič, Medved in Strnad 20 K; Ksaver Meško, župnik pri Mariji na Zili, 10 K; Davor. Tancar, gostilna Jesenice, K 58,52; Avg. Žužek in Anka Eržen, Skofjaloka, 300 K; Antonija Fabijan, učiteljica pri Sv. Benediktu v Slov. gor., nabrala K 295; Anton Sekolec v Mariboru 60 K; Tarok v Narodnu 40 K; Josip Puh, železniški sprevodnik v Mariboru, 10 K; J. Tovornik, kaplan v Slivnici pri Mariboru, 25,80 K; Josip Hanžel na bojišču 55 K, župnijski urad pri Veliki Nedelji, nabrano na gostiji J. Role in Marije Stager v Sodencih 35,10 K; Anton L. Rantaša, kurat v rezervni bolnici Usora 50 K; J. Baznik, c. kr. vojni kurat v Gradcu, dar slovenskih kuratov 120 K; dr. J. Kržišnik, dekan v Trnovem, 50 K; Matija Lunder v Slovenjgradu 10 K; dr. A. in Ivanča Žižek v Ormožu 100 K; Anton Šparl, kaplan v St. Juriju ob južni žel., prispevek tamošnjega Katoliškega bralnega društva 50 K; Alojzij Glaser, posestnik v Rušah, 100 K; Janko Gačnik, c. kr. poročnik pri 27. črnovojniškem polku, 100 K; Ciril in Metodova podružnica za Breg in okolice v Celju 200 K; upravništvo »Slov. Naroda« 100 K; Celjsko pevsko društvo v Celju 150 K; zbirka učitelja Rudolfa Mencin ter gospodičen Anice Lorberjeve in Mimike Ornikove v St. Petru pri Mariboru in sicer so prispevali: župnik Matej Štrakl 184 K (vnovčeno vojno posojilo), župan Josip Lorber 100 K, Janez Zajc 50 K, Rudolf Mencin 50 K, Mihael Kovačič 50 K, Fran Vračko 50 K, Jožef Ornik 40 K, Franc Verlič 30 K, A. Fluher 30 K, Matija Knupleš 30 K, Anton Železnik mlajši 30 K, Terezija Vračko 25 K, Marija Ferlinc 24 K, Lenika Tomažič 22 K, Alojz Črnko 22 K, Anion Fras 20 K, Jožeta Cvikel 20 K, Franc Mak 20 K, Jakob Purgaj 20 K, Janez Slik 20 K, Franc Bregant 20 K, Jožeta Sande 15 K, 33 darovalcev v manjših zneskih skupaj 226 K; poročnik Ivan Grebenšek v Šabacu 20 K; Leopold Petovar, posestnik v Ivanj-kovcih, 100 K; Ivo Rožič v Dedinjivasi pri Brežicah, 100 K; Jožef Krošl, kaplan v Celju, dar dijaške kongregacije, 80 K; Franc Fevž pri soški armadi, nabral med Slovenci, Hrvati, Čehi in Poljaki K 163,35; upravništvo »Slov. Naroda« 20 K; Jakob Zadavec, lastnik paromlina v Središču, ostanek ustanovnine, 200 K; Mimika Sporer v St. Juriju ob južni želez., darovali svatje na gostiji Mimike Vrečko s Sporerjem v Bezovju pri St. Juriju 70 K; nabrano na gostiji Visočnik-Kokol v Hočah 30 K; Josip Smodej v Bremenu 5 K; Franc Sal. Gomilšek, župnik pri Sv. Petru na Medvedovem selu, 10 K. — Prispevke je pošiljati na naslov moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru (blagajnik Franc Pišek, Narodni dom). — Solski odsek.

Slovenska Matica. Knjige Slovenske Maticе za 1918. leto so v tisku. Letošnji zvezek Zabavne knjižnice, ki prinese zbirko novel priljubljenega avtorja Ksaverja Meška, je že do malega postavljen. Izide tudi letošnji zvezek Knezove knjižnice z nekaterimi povestmi mlajših avtorjev in deloma s poljudnim znanstvenim gradivom. Več publikacij pri sedanjih silnih cenah Matica ne more izdati. Dve knjigi jo bosta stali letos več, kakor pred vojno 6 knjigi. Poleg tega je stiska za papir tako velika, da se ga je komaj posrečilo preskrbeti za dve knjigi. Prosimo vse Matičarje, da računijo z razmerami in ne pričakujejo obširnih izdajanj, ki so v petem letu vojne in draginje nemogoče. Matica hoče po vojski razviti uspešno kulturno delovanje in ha pospeši beletristično in znanstveno produkcijo. Je razpisala že sedaj izdatne časopise in graje za pripovedne in znanstvene

spise, pri čemur tudi ni pozabila naše dramatik. Povišala je častu primerno honorarje za originalno beletristiko in znanstvo, kakor tudi za prevode. (Fa stran je torej v redu. Treba pa je še, da stori svojo dolžnost tudi slovensko občinstvo. Še vedno je dovolj krajev, kjer ni poverjeništev. Bodisi da so to manjši kraji, vendar je potrebno, da se tudi tukaj najde in oglasi rodoljub, ki je pripravljen opravljati posel Matičnega poverjenika. Zadnji časa kažejo v splošnem, da je naša publika precej pozabila na Matico. Iz nekaterih krajev, koder išče Matica poverjenike, pisarna sploh ne dobi odgovorov. Prostovoljni prispevki, ki so bili prej prijetna vsakdanjost, so zadnje mesece popolnoma izostali. In vendar ni Matica za narod manjšega pomena kot ostale narodne kulturne institucije, katerih se naše občinstvo vedno v isti meri hvalevredno spominja. Želimo v imenu koristi naroda, naj bo našim ljudem Matica pri sreči, naj se povsod, kjerkoli še ni urejenega poverjeništv, takoj kdo oglasi, ki bo ta posel vestno in z verno opravljaj, in naj se vsak, kdor še ni Matičar, priglasi za člana in plača za sedanje razmere neznatni letni prispevek.

Bankovcev za 23.000 milijonov K. V Avstro-Ogrski imamo sedaj bankovcev za več kot 23.000 milijonov K. Tiskarna bankovcev mora tiskati vsak mesec več bankovcev, ker ljudje preveč zadržujejo papirnati denar. Če bo slo to tako naprej, bo prišlo kmalu do velike — gospodarske nesreče.

Tatvine pred mariborsko poroto. Kakor znano, spadajo tatvine, ki znašajo nad 2000 K, pred porotna sodišča. Zadnje zasedanje mariborske porote v preteklem tednu se je vršilo v znamenju tatvin, kajti velika večina obtožencev se je morala zagovarjati zaradi tatvine. Se od poletnega zasedanja porote je znano ime Mato Matkoviča, vodja neke hrvatske tatiške družbe, ki je z neprimerno držnostjo v pretekli zimi izvrševala svoj posel na železniški progi Zagreb—Zidan Most. Štirje člani te družbe so bili že takrat strogo obsojeni, Matkovič pa se je posrečilo pobegniti, a je bil pri novi tatvini na mariborskem kolodvoru zasačen. Obsojen je bil na šest let težke ječe z običajnimi poostitvami. — 17letni Karel Arbeiter, kamnoseški učenec pri Kocijančiču v Mariboru, je s posebno prebrisanostjo svoji gospodinjji ukradel tekotm 2 let razno zlatino in nad 3000 K gotovine, kar je vse zapravil v slabi družbi. Za svoje grehe se bo moral pokoriti v težki ječi 2½ leta. — Invalid Franc Graber je svoji gospodinjji Marjeti Osojnik v Grncih blizu Ptuja ukradel nad 6000 K. Prodajal je vino in je hranila denar v svoji postelji, kar je Graber izvohal; ako bi Osojnik denar naložila v posojilnico, kakor naredijo vsi pametni in previdni ljudje, ne bi imela nobene škode in nikakih skrbi. Ker je bila škoda večinoma poravnana, je dobil Graber samo tri leta težke ječe. — Tudi Miha Zavec, Antonija Hojs in Alojzija Geiger, ki so krađli večinoma obleko, so bili obsojeni vsak na dve leti težke ječe. — Te obravnave nam zopet dajejo star nauk: Pazite dobro na svoje reči, bodite previdni in skrbno zaklepajte vse shrambe, potem bo manj škode in tudi manj zločinčev.

Nekaj nasvetov za špansko bolezen. V listu »Neue Zürcher Zeitung« podaja neki zdravnik svet, kako naj se ljudje ravnaajo. Če se jih loti španska bolezen. Največje važnosti je, da gre bolnik takoj, ko začuti prve znake bolezni — trudnost, pritisk krvi v glavi, mrzlica itd. — v posteljo in pije vročo tekočino čaj, limonado itd. S čajem naj uživa prašek aspirina in fenacetina. To zdravilo je najboljšo, da ga hišni zdravnik ljudem že naprej zapiše, da ni treba, ko pride bolezen, še le čakati na zdravnika. Švicarski zdravnik opozarja, da je neobhodno potrebno, da ima bolnik, kadar se poti, odejo dobro zadelano. Tu di rok ne sme imeti na prostem. To je zelo važno, ker sicer sili kri od udov, ki so izpostavljeni mrazu in niso dobro odeti, proč in pritiska bolj proti notranjim udom života, zlasti proti pljučam. Na ta način se pospešuje nastanek in razvoj usodepolne pljučnice, o kateri prinašamo strokovnjaški spis na drugem mestu.

Luženje pšenice. Cesarska namestnija nam piše: Za jesenski in prihodnjeletni spomladanski nasad se odredi brezpogojna vporaba formalinovega lužila za pšenico in ječmen. Lužilno postopanje je lahko izvršljivo; pred luženjem samim se priporoča, dejati setveno blago v tanki plasti v z vodo napolnjeno korito ali kad in ga tamkaj skozi približno pet minut dobro premešavati, da morejo lažje sneti priti na površino, kjer se jih pozajme in nato sežge. Druge porabe — morša za krmilne namene — ali zmetanja na gnojišče ni priporočati, ker bi se na ta način le pospeševalo razširjanje bolezni. Nato se vodo pusti odteči ter nalije pripravljeno lužilno tekočino. Za vsakih 100 kg setvenega žita se porabi 100 l vode, kateri se je poprej primešalo natančno četrt titra ali 250 gramov kupnega 40% formalina. Pri mešanju se je tega sorazmerja natančno držati, da se po močnejši raztopnini ne škodi kalilna zmoglost semenškega blaga. S 13 do 20 m trajajočim mešanjem postanejo vse zrnca temeljito mokra in se uničijo snetne kali, ki se na njih nahajajo; snetivo zrnje, ki še pride na površje, je zopet pozajeti in nato sežgati. Po tej pripravi se vzame semensko blago ven ali pa spusti lužilna tekočina; slednje se pa more še dvakrat — toda ne večkrat — vporabiti. Pšenico se na nekako 40 cm debele plasti nasuje, pridno obrača, da se kmalu osuši in nato kar najhitreje poseje. Sušilni kraj, večje za prevažanje in vse pri sejanju potrebne predmete je pred vporabo z lužilno tekočino umiti, da postanejo prosti nalezljivih kali. Potrebni formalin je dobiti po zvezi poljedelskih združenj v Eggenbergu pri Gradcu, najbolj priporočljivo skupno za celo občino ali za eden sodni okraj.

Razne pritožbe iz Ljutomer. Naznanjam vam, kako se nam godi v ljutomerski župniji. Naj izve

svet, kako kučobno in goljufivo postopajo z nami tukaj. Mi ravnejši ne dobimo nobenega petroleja. Od meseca majnika ga nismo dobili ne ene kapljice. A seveda tudi sveč ne dobimo. Za mesec avgust nam tudi sladkorja niso dali. Mi se bomo kmalu naveli čali. Naše potrebnosti bo kmalu konec. Dvakrat so že nekateri bogataši dobili petrolej. Imeli so list od okrajnega glavarstva. Če pa se gremo zglasiti na okrajno glavarstvo, pa nam pravijo, da tisti, ki ima dve kravi, dobi petrolej in tisti, ki pa ima eno kravo in eno telico, pa ne dobi nič. Pomislite malo, kdo reči in pomaga kmetu ali gospodu. Kdo drugi, kakor siromaki. Pa mu tako slabo strežejo. Kdo mora zjutraj zgodaj vstati? Gospod ima električno luč in vse, kar potrebuje, mi pa nič. Tudi moke ne dobimo. Za tri mesece so nam enkrat dali koruzne moke in sicer 4½ kg na sedem oseb. Ali moremo s tem živeti? Kruha niti več ne poznamo v naših družinah. Če pa pridem v trg, ima nemčurska gospoda belega kruha, potic in bidrov dovolj. Pred enim dobrim mesecem so v Pristavi pri mlinu vzeli voz zrnja od mlina siromakom, dasiravno so imeli mlinske karte. Nihče ni dal zrnja nazaj. Tudi plačal ga ni nikdo. Kje pa je potem pravica? — O tem, kam izginja iz Ljutomera petrolej, se je govorilo tudi pri neki razpravi proti sodnemu slugi v Ljutomeru E. Lorigerju, katerega so tožili gospodje prehranjevalnega odbora, ker jim je očital, da pri Ljutomerski aprovizaciji ni vse v redu. Pred sodiščem se je dognalo, da je nek gospod iz Ljutomera pošiljal petrolej celo na Ogrsko, baje iz svojih starih zalog. Zato bi bilo potrebno pojasniti o, kje je dotičnik dobil toliko petroleja, da ga je lahko dal preko granice, dočim ga domačini ne morejo dobiti.

Semensko žito. Kder v mariborskem okrajnem glavarstvu rabi semensko žito, naj se takoj oglasi za naj pri žitnem nadzorniku g. Seidlerju v poslopiju okr. glavarstva.

Določene množine semenskega žita na hektar. Stajersko cesarsko namestništvo razglasa, da so določene sledeče najvišje množine semenskega žita na hektar: Zimske pšenice 200 (250) kg, jare pšenice 200 (250), pire 260 (300), zimske rži 180 (250), jare rži 180 (250), zimskega ječmena 180 (220), jarega ječmena 190 (240), ovsja 180 (280), koruzé za krmo (zelene) 250 (300), semenske koruze majhno zrnje 50 (60), veliko zrnje 60 (70), ajde 90 (120), prosa 30 (35). Te številke so veljavne za ravna in gričeva polja v legah do 600 metrov nad morskó površino in sicer za Srednje in Spodnje Stajersko, številke v oklepajih so pa veljavne za polja v goratih krajih za Srednje in Spodnje Stajersko. Pripomnimo, da so te določene množine tako nizke, da bi naš kmet pridelal le bore malo zrnja, ako bi se moral ravnati po njih. Te množine so pač bile določene pri zeleni mizi, koder nimajo prav nobenega pojma o poljedelstvu in koder niso vprašali nobenega kmeta za svoje tozadevno mnenje. Ako n. pr. poseješ na hektar njive samo 90 kg ajde, boš v jeseni ob času žetve ajdo lahko okopaval, tako redka bo!

Posamezne številke „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ stanejo od 1. oktobra naprej v razprodaji 20 v, brez ozira na to, ali imajo 4 ali 8 strani!

Dopisi.

Maribor. Kakor že kratko poročano, je dne 28. septembra t. l. v Bogu zaspal g. Ivan Skvarča, časnikar v Mariboru. Z njim so Slovenci v Mariboru izgubili gorečega rodoljuba, vestnega in marljivega publicista in nadarjenega leposlovca. Po telesu slab, a v duhu jak, je neumorno deloval za pospeševanje narodnega obrambnega, kakor tudi kulturnega dela. Skoro v vseh društvih je g. Ivan Skvarča sodeloval za povzdigo mariborskega slovenstva. Bil je z vsem srcem za veliko idejo narodnega ujedinjenja, žal, da ni več čakal njega popolni uspeh! Da bi mu bila zemljica lahka! Slovenci ga bomo ohranili v trajnem spominu. A. S.

Maribor. Vse se povprašuje, kako bo letošnje zimo s kurjavo. Na karte ne dobiš ne premoga in ne drv, ali pa zelo malo. Na desnem bregu Drave sicer v treh gozdovih da mesto pridno sekati drva, a to je za mesto, ki šteje nad 30.000 prebivalcev, daleč, daleč premalo. Premoga pa baje prihodnje mesece — sploh ne bo. V kratkem bodo zaprli baje tudi mestno plinarno. Torej ne bo ne kurjave in ne razsvetljave. Kot priprost mešan predlagam, naj bi vojaška oblast dala na razpolago mestu in glavarstvu nekaj stotnij vojaštva za sekanje drv. Drva bi se naj pred vsem sekalo v gozdovih ob Dravi ter bi se spravljala po Dravi na splavih v Maribor. Čemu imajo danes toliko vojaštva za prazen nič v vojašnicah. V gozdove, pripravljati drva za mesto in okolico!

Maribor. Stari mariborski most čez Dravo se bo podrl. Pustilo se bo samo na desnem bregu 3 oddelke mostu za spravljanje nesnage v Dravo. Ponudbe za podiranje mostu se morajo poslati do dke 30. oktobra t. l. ob 11. uri predpoldne stavbeni pisarni c. kr. okrajnega glavarstva v Mariboru. Les in želežje podrtega mostu ostane dotičnemu, ki bo prevzel podiranje. Natančnejši pogoji se izvejo v stavbenem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva.

Pobrežje pri Mariboru. K zadnjemu počitku je bil spremljan v petek, dne 4. t. m. železničar Ignac Kmetec, star 42 let. Znan je bil posebno pri kmetem prebivalstvu radi svojega posredovanja pri raznih kupcijah. N. v m. p.!

Slivnica pri Mariboru. V Bjelicu v Sleziji je umrl dne 30. avgusta priden, komaj 21letni mladenič

Konrad Breznik, poddesetnik, doma iz Hotinje vasi. Šel je prostovoljno k vojakom ter služil cela tri leta, nekaj časa tudi na bojišču, a sedaj je daroval svoje mlado, nadebudno življenje nenadoma domovini. Naj mu bo tuja zemljica lahka!

Fram. V cvetu mladosti sta nas zapustila dva brata: Jožef in Franc Lešnik, sina Janeza Lešnik, p. d. Uranjek. Jožef, star 24 let, je padel dne 24. oktobra 1917, Franc, star 19 let, pa dne 11. avgusta 1918. Oba na italijanski fronti.

Sv. Lenart v Slov. gor. K poročilu o veselici mariborskega Dramatičnega društva se nam piše: Bistvo poročila v 74. številki „Straže“, da se povsod govori z velikim zadovoljstvom o veselici, ne odgovarja dejstvu. Nasprotno, videl je lahko vsak na veselici in se lahko prepriča še sedaj, da večina kmetkega ljudstva ni bila zadovoljna. Pred vsem je občinstvo pričakovalo igre, ker je veselico priredilo baje „Dramatično“ (in ne pevsko) društvo. Domačini, kakor tudi obiskovalci iz sosednjih župnij so najprej tiho in potem vedno glasneje povpraševali: Kdaj pa bodo igrali? Čakali so zastonj. Ravno to kaže, da naše ljudstvo ni tako zaspano in mrtvo, kakor se je trdilo to v različnih poročilih pred veselico Edina točka veselice, petje, ni zadovoljila. Zbor je bil za nastop na prostem preslab; zlasti velja to o moškem zboru in pri tem posebej o 1. tenorju in o 2. basu. Pevske točke radi tega niso mogle učinkovati tako, kakor bi bilo želeli. Ne sme se misliti, da naše ljudstvo ne razume ničesar o petju. Sentjurjevski mešani zbor je tako izvežban, da lahko mirno nastopi tudi v Mariboru. Pogrešali smo nadalje vspredepevkih točk; je sicer malenkost, zanima pa zelo občinstvo. Zato smo mnenja: raje manj veselice, a takrat res dobre. Najhujše je, če prihaja ljudstvo navdušeno na veselico, a se vrača razočarano domov; ljudstvo postane na tak način nezaupno in tega vtiša ne more zbrisati še tako navdušeno časniško poročilo. Bolimo se opravičeno, da bo razočaranje ljudstva na zadnji naši veselici škodilo obisku pri bodočih prireditvah.

Gornji Gasteraj. Po dolgi, mučni bolezni je umrl posestnik Bogomir Poč, daleč okrog znan kot živinozdravnik, in kot tak je imel mnogo sreče. Bil je miroljuben sosed in sploh vsem ljudem zelo prijazen. V vojni je skoro dve leti kot četovodja opravljal vojaško službo. V vojaški službi si je nakopal bolezen. Kako priljubljen je bil med občinstvom, je pokazala velika udeležba pri pogrebu. Zapušča ženo in 3 nedorasle otroke. Blag mu spomin!

Na Ranci pri Spodnji Sv. Kungoti se je nabilo na gostiji Lorber-Tavželj 112 K za oslepele vojake in za dijaško kuhinjo v Mariboru. Novoporočencema daj ljubi Bog obilo blagoslova!

Zbigovci pri Radgoni. Dne 18. septembra je prinesel brzovaj žalostno poročilo, da je dne 15. m. m. umrl vsled bolezni, ki si jo je nakopal v vojaški službi, vojak-četovodja Franček Puhar sin tukajšnjega posestnika in župana Franca Puhar. Rajni je bil priden mladenič. Težko se je poslavljaj od svojih domačih, ko je bil zadnjič na dopustu, kakor bi slutil, da se ne vrne več. Na svidenje nad zvezdami!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V občini Okoslavci je umrl mlad in nadebuden mož Andrej Beljak. Skozi štiri leta je bil na bojnem polju, je bil ranjen, je polagoma hiral, dokler ni prišel domov umirat. Rajni je bil mož poštenjak, večletni odbornik naše občine, zaveden slovenski demoljub. Bodi mu domača zemljica lahka. — Dne 29. septembra je umrla gospa Terezija Jurkovič, pridna gospodinja in žena iz rodoljubne hiše Jurkovičeve. Blag Ti spomin, dobra žena!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 1. oktobra smo spremile k večnemu počitku nam priljubljeno in nepzabno tovaršico, Marijino družbenico, versko vzgojeno in narodno zavedno, po tridnevni bolezni umrjo Tiliko Bibjanko v 28. letu svoje starosti, iz Murkega vrha. Bog ji daj večni mir in pokoj!

Krapje. V Mariboru je dne 3. t. m. umrla po kratki in mučni bolezni, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče, Zalika Babič, stara 26 let. Prepeljali so jo v Ljutomer, kjer je bil pogreb v soboto popoldne. N. p. v m.!

Ljutomer. Kmetijska podružnica je priredila v nedeljo, dne 29. septembra t. l., zborovanje, katerega se je udeležilo nad 100 kmetovalcev. Govorilo se je o letošnji prostovoljni odruaji zrnja. Predaval je g. c. kr. žetveni komisar Puklavec, ki je govoril tudi o kontingentiranju suhe krme, reviziciji živine, dobavi umetnega gnojla, dobavi semenja in o marsičem drugem. Kmetovalci so se po zborovanju prav zadovoljni razšli. G. živinorejski višji nadzornik Jelovšek je obljubil, da obišče v nedeljo, dne 27. oktobra Ljutomer in nam hoče biti z njegovim znanim strokovnim predavanjem na razpolago. Naznanjamo torej kmetijsko zborovanje na nedeljo, dne 27. oktobra t. l., ob 9. uri predpoldne, v Fran Josipovi šoli in vabimo vse kmetovalce na isto. G. govornik kot znan strokovnjak bo razpravljaj gotovo tudi o svinje- in kurjereji in bi bilo želeli, da se zborovanja, kakor v drugih krajih, tako tudi pri nas udeležijo kmetice v obilnem številu. Pogovoriti se hočemo tudi o drugih gospodarskih zadevah sedanjih časov. Pridite! — Načelstvo.

Zreče. Umrla je na Gradcu pri Zrečah ženska stnica Neža Lamut. Pokojnica je bila tiha, skromna, blaga duša, vzor prave slovenske matere. In dala ravno priprosta ženica, posvetila je mnogo časa trpljenju in časopisom in se prav živo zanimala za gibanje sedanjega časa. Rada je razmotrivala o naših in rodni vprašanjih. Globoko jo je potrla smrt sina ljubljena, ki je padel ravno pred dvema letoma na južnem bojišču. Bolehala je in bolehala, a v grob je je končno položila zavratna griza. Pokojnica je bila mati poštnega komisarja g. dr. Ivana Lamuta. Vri slovenski ženi lahka domača zemljica! Preostajajo naše sozaljci!

Oplotnica. Na južni strani Pohorja, posebno v oplotniški občini, se množijo v zadnjem času talvine ne samo na polju, ampak tudi pri živini. Več živine je že izginilo. Iz čadramskega župniškega hmelja so zlikovci v noči na 29. sept. odnesli šest mesecev staro tele. Nočna straža je potrebna!

Dolič. Zadnji čas zelo bolehalo ljudje med nami, osobito mlajši. V nedeljo, dne 28. sept., smo pokopali mladenko Grobelnik Pavlo, ki je bila pred dnem še zdrava. Hudo prizadeta rodbina občuti izgubo tem huje, ker je bila skoraj edina glavna moč pri hiši. Njen brat je padel pred dvema letoma na soški fronti. Tako nam gine mladina, tanje in vojni, dekleta doma, a mi, kar nas je še, gledamo obupnim očesom v črno bodočnost. Letina slaba, zmrzaj dežuje, da še to malo ne moremo spraviti z njiv. Slabe čase imamo, a grozijo nam še hujši.

Ksaverij v Savinjski dolini. Za jugoslovansko ledno deco ste po mali župniji v Ksaveriju nabrali dijakinji Pepca Terčak 227 K in Apica Kolenc 20 K 20 v, skupaj K 430.20. Požrtvovalno delo mladih jugoslovanskih nabiralk zasluži najlepšo zahvalo!

Dobrna. Na Parožu, mali gorski vasi, je nabrala vrla deklica Felicija Ahova 34.60 K za „blag dan“.

Trbovlje. Blagoslovljenje nove zastave trbovskega Orla se vrši dne 13. oktobra, ob enem bo je ven nastop Orlov. Opozarjamo na to bratska društva, vse pa vabimo k obilni udeležbi! Svojo naravnost pri slavnosti so obljubili tudi naši naročniki in ditelji.

Razne novice.

Griza hudo gospodari v naših krajih in ljude močno umirajo. V Čadramu n. pr. griza kot krna bolezen mori ljudi, stare in mlade, in je bila v mesecu septembru 18 mrličev. Med temi je bil di Janez Kmetec, dolgoletni cerkveni ključar vse domačih cerkva, odločen krščansko-slovenski rododjak in velik dobrotnik znamenito lepe cerkve. Umrl je za grizo dne 19. sept. v 84. letu svoje starosti. Naj bi imeli v vsej veliki oplotniški občini le 20 enakih korenjakov, bi posilnice kmalu izginilo. Bog mu bodi obilni plačnik, pa daj več takih mož!

Lekarna prodana — za 6 milijonov K. Kako bojijo razni milijonarji, ki so v vojni obogatili svoje milijone, je dokaz, da je pred dnevi kupil ogrski žid lekarno v Budimpešti, za katero je dal milijonov K. Posredovalec je pri tem zaslužil blizu milijon K.

Tudi rakev primanjkuje. Vsled nezadostne hrane in vsled pomanjkanja mleka je umrljivost lih otrok na Dunaju zelo velika. V zadnjem tednu popolnoma zmanjkalo malih rakev za mrliče-otro. Za majhno rakev iz lesa zahtevajo po 150 K.

Pomanjkanje katehetov v Mariboru. V Mariboru je vsled vojske in tudi vsled novih šol razveliko pomanjkanje katehetov. Več mest oskrbuje samo suplenti. Na deželnem ženskem učiteljskem suplira g. učiteljski prof. Vreže že 17. leto, deželni odbor noče razpisati mesta; vsled tega ma ta šola nedeljske šolske službe božje, kak bi po predpisih morala imeti. Na ženskem učiteljskem pri šolskih sestrah poučuje g. bogoslovni prof. d Lukman, na realki suplira g. bogsl. prof. dr. Slavi na gimnaziji g. bogosl. prof. dr. Somrek. Era se v Studencih še je brez katehetskega pouka, ki se še ni našel katehetski suplent za župnijo S Magdalene, ki šteje že 20.000 prebivalcev.

Listnica uredništva.

Veleposestnik na Pohorju: pravite, da bi radi prenesli dolg 45.000 K od nemške „Sparkase“ na kak slovenski denarni zavod. Obratite se na „Spodnještajersko ljudsko posojilnico“ v Mariboru v Stolni ulici. Ta zavod bo gotovo rada v poplačal Vaš dolg pri nemškem zavodu in Vas sprejel kot dolžnika. Če se v Vašem kraju kdo duguje pri tujem zavodu; nagovorite ga, naj pren svoj dolg na slovenski zavod. Prišla bo doba, ko ste veseli, da ste to storili. — S t. Jakob v Slogor.: Gotovo je, da bodo cele Slovenske gorice padale k Jugoslaviji. Če nemčurji in Svabi trdi da bo ozemlje severno od Drave pripadalo k nem. pokrajini, se bridko motijo. Povejte jim, da ne bo ne enega Slovenca, nobenega slovenskega kraja, ki di takih ne, ki so še pred 50 leti bili slovenski, pustili Nemcem. Nemcev sicer iz Jugoslavije ne bo izganjali, o tem se lahko prepričani, a kje p dni, mirni in ponižni bodo morali biti. — Glede v skih cen še ni nič natančnega. Vinski most, ki tel po 16%, plačujejo nekateri po 8 do 10 K liter

odklenalo; Zapomnimo pa si vendarle en
 it ga daje Delpin Nemcem: Ljubi svoj narod
 ezobzirno zastopaj njegove pravice vselej
 vsod! S tem ne koristiš le njemu, ampak vsemu
 štu.

Tedenske novice.

Le Sombotelja se nam naznanja, da dobivajo
 Ogrskem tudi bogoslovci-vojaki trimesečen učni
 pust za bogoslovje. Povrh je dosegel somboteljski
 grof Mikeš pri ogrskem domobranskem minist-
 da so nekateri vojaki, ki so dovršili gimnazijo,
 odpušteni, da lahko gredo v bogoslovje.

Obmejni Slovenci za jugoslovansko deo. Za-
 mladenke pri Sv. Križu nad Mariborom so z-
 lebo svoto 1762.20 K in sicer: Hlade Zofka 80,
 Ottilija 170.10, Elzink Marta in begunka Mara
 11.00, Matičič Franja 22, Krojs Marija in Gauba-
 Micika 178.20. K tem svotam je še priložil „za-
 naš vedno neupogljivi župan g. Filip Galun-
 izredno svoto 1000 K. Kakšno misel izražajo te
 ni treba posebej povdarjati.

Ljudske mladost v Celju prireditelj ob-
 žena v prid stradalci jugoslovanski deo
 11.10.18. ob 11. uri popoldne v vseh prostorih Na-
 rodnega doma s sodelovanjem celjskega povelj-
 in sicer: S. P. D. in sicer: S. P. D. in sicer: S. P. D.

Učiteljske službe. Za ljudsko šolo v Orlovi-
 je imenovan za nadučitelja Konrad Mejovšek,
 stalni učitelj v Reki; za nadučitelja v Latkovici F.
 Kosič, stalni učitelj pri Sv. Juriju ob Taboru; za
 vodja pri Sv. Miklavžu pri Vurbergu Fran
 učitelj v Slovenjgradu; v Ribnici-Bresnu
 učitelj pri Sv. Lovrencu nad Mariborom Jožef
 učitelj; za Dobro Ivan Zagazen, učitelj pri Sv.
 za stalno učiteljico v Marenbergu Em. Wren-
 učiteljica istotam; za stalno učiteljico
 pri Sv. Roku ob Sotli Cecilija Cvetko, začasna
 učiteljica istotam; za Hajdin Ivana Polič, začasna
 učiteljica istotam; Franc Rošker, nadučitelj v Loki,
 premeščen v Trofin; stalna učiteljica Karla Koci-
 je imenovana za Sv. Emo in Božidar Mahor-
 nadučitelj pri Sv. Vidu pri Planini, je premeš-
 na okoliško šolo Vojnik.

Narodni blagdan. Oblasti so dovolile pobiranje
 prispevkov za Narodni blagdan. Blagdan se je od-
 ločil na 5. in 6. oktober. Slovenci Slovenke! Ko
 prihajali ta dva dneva k vam, ne zavračajte
 nabiralk, ne iščite praznih izgovorov, temveč iz-
 želite, da se zavedate velikega pomena blagdana,
 katerega gmotni uspeh naj zagotovi naši mladini
 štotoj. Z združenimi močmi moramo skrbeti za
 našo bodočnost, s vzajemnim podporanjem moramo
 omiliti Jugoslaviji to, kar potrebuje najbolj —
 ljube ljudi! — Odbor SHS. žena za siročad.

Otvoritev šol na Goriško-Gradiščanskem. Uradno
 se javlja, da se v prvi polovici meseca novembra
 otvorijo v pokneženi grofiji goriško-gradiščan-
 vse ljudske in srednje šole z nemškim, itali-
 janskim in slovenskim učnim jezikom. Vpisovanja
 se bodo vršila potom dopisnice na ravnateljstvo
 dotične šole, katero se hoče obiskati, z navedbo
 podatkov o rojstvu, pristojnosti in zadnje do zdaj
 obiskovane šole od 1. do 15. t. m. V konvikte,
 pridružene srednjim šolam, t. j. c. kr. realna gim-
 nazija z italijanskim učnim jezikom, c. kr. držav-
 na gimnazija s slovenskim učnim jezikom, c. kr.
 žensko učiteljske z mešanim, c. kr. moško učitel-
 jske z slovenskim učnim jezikom v Gorici ter c.
 moško učiteljske z italijanskim učnim jezikom
 v Gradišču se bodo sprejemali le gojenci dotične-
 ga zavoda. Prošnji, katero je vložiti pri ravnatelj-
 stvih konviktov v Gorici, oziroma v Gradišču, je
 priložiti zadnje šolsko spričevalo in potrdilo o ob-
 istu šole v šolskem letu 1918/19 ter ubožni list.
 Rok za izpise se bodo naznanili v drugi polovici
 oktobra t. l. v časopisih.

Blagoslovljenje zastave „Orla“ v Trbovljah. Va-
 limo Slovence iz Posavja in sosednjih krajev k
 mladosti, ki se vrši ob priliki blagoslovljenja
 zastave „Orla“ v Trbovljah, dne 13. oktobra 1918.
 Spored: 1. Ob pol 10. uri zjutraj se zberejo dru-
 tva v „Društvenem domu“, od tam skupno odko-
 zakajo v cerkev. 2. Ob 10. uri blagoslovljanje no-
 ve zastave in sv. maša na prostem s cerkvenim
 govorom g. dr. Korošca. 3. Skupen odhod v „Društ-
 ven dom“. 4. Ob pol 2. uri popoldan večernice.
 5. Ob drugi uri popoldan javen nastop „Orlov“,
 nato slavnostno zborovanje. 6. Ljudska veselica
 na slavnostnem prostoru. Navzoči bodo tudi naši
 jugoslovanski poslanci. Vstopnina 1 K. Svira slav-
 na rudniška godba. — Odbor.

Savinjski podružnici S. P. D. so povodom 25-
 letnice pristopili kot ustanovniki: Celje: dr. K. Ka-
 lan, odvetnik; A. Kocuvan, trgovec; Ana Majdiče-
 va; Brežice: Ivan Grobušek, mesar in gostilničar;
 Gornjigrad: Fr. Podbrežnik, posestnik; Kropa: A.
 Zavolovšek, posestnik; Pustopolje: Fr. Cajner, po-
 sestnik; v Žalcu je pridobila gđ. Hodnikova za
 ustanovnika poročnika I. Klemenčiča. Umrta sta
 na leto pristopivša ustanovnika Julij Žigan, trgo-

vec na Polzeli, in Andrej Krošelj, trgovec na Do-
 bovi. Blag jima spomin! V Mozirju še nabiranje,
 gospe Angele Goričar ni končano.

Oprostotivte — razveljavljene. Deželno-
 bramski minister je povedal kršč. soc. poslancem
 da bodo posebne komisije preiskale, ali so vse
 oprostotivte vojakov opravičene ali ne. Armada
 namreč nujno rabi svežega materiala, radi tega
 se bodo taki oproščenci, ki niso neobhodno po-
 trebni doma, vpoklicati.

Slovenska šola v Mariboru. Vsi, katerim so se
 izročile pole ali bloki za nabiranje prispevkov za
 slovensko šolo v Mariboru, se prosijo, da oddajo
 nabran denar ter pole in bloke blagajniku gosp.
 Francu Pišek v Narodnem domu. Šolski odsek.

Zveza jugoslovanskih železnidarjev, podružnica
 Maribor, vabi v nedeljo, dne 6. oktobra t. l., ob 11.
 uri popoldan, vse slovenske železnikarje in prijatelje
 društva na družaban sestank, ki se vrši v gostilni-
 skih prostorih Narodnega doma v Mariboru. Prihi-
 tite vsi, ki ste službe prosti, v družbo tovarišev! —
 Predsednik društva tovariš g. Kofjan nam je obju-
 bil predavanje. Za petje in prosto zabavo je poskrb-
 ljeno. Vstopnina za žlane prosta, za nežlane prosto-
 voljen prispevek za narodna društva.

Posvetovanje in intervencija Jugoslovanskega klu-
 ba radi vojaških oprostitev. V seji dne 1. oktobra
 se je Jugoslovanski klub posvetoval radi oprostite-
 ve od vojaštine. Od vseh strani prihajajo pritožbe,
 da se slovenskim proslcem odklanjajo prošnje za
 oprostitev, potem ko so nižje oblasti prošnje pri-
 poročile v interesu gospodarstva. Razni poveljniki
 kljub tozadevni odredbi domobranskega ministra ne
 dovoljuje dopusta delavcem in malim obrtnikom, ki
 so bili vpoklicani na podlagi zakona za vojaške
 dajatve. Klub je sklenil intervenirati pri domobran-
 skem ministru Cappu po načelniku kluba dr. dr.
 Korošču in poslancih dr. Verstovšku in Brenčiču.
 Vsi trije so se zglasili pri sekijskem načelniku
 Lenehu in nato pri ministru Cappu ter mu javili
 pritožbe in zahtevali pojasnil in posredovanj pri
 armadnem poveljstvu, naj ne odklanja nujnih pro-
 šenj za oprostitev. Glede onih, ki so bili vpokli-
 cani na podlagi zakona za vojaške dajatve je iz-
 javil minister Capp, naj se mu javi vsak posamez-
 ni slučaj. Zato se občine opozarjajo, naj vsak tak
 slučaj takoj sporoče svojim svojim poslancem.

Vojaštine oproščeni in oddaja žita. Po nalogu
 štajerskega cesarskega namestništva so izdala okr.
 glavarstva poziv na županstva, da mu nemudoma v-
 pošljejo seznam od vojaštine oproščenih kmetov, da
 se prepriča, v koliki meri so ti oproščeni kmetje za-
 dostili svoji dolžnosti glede oddaje žita letošnjega pri-
 delka. Nadaljno oproščenje bo odvisno od tega, ako
 je dotični, od vojaštine oproščeni kmet v polni meri
 zaostil svoji tozadevni dolžnosti ter oddal predpisa-
 no mu množino žita.

Brezmesni dnevi. Prehranjevalni urad marib.
 okrajnega glavarstva naznanja: Z ministrsko nared-
 bo z dne 11. avgusta 1918, drž. zak. št. 300, so
 bili določeni pondeljek, sreda in petek vsakega ted-
 na kot brezmesni dnevi. Ob teh dnevih je prepove-
 dana oddaja mesa in jedil, ki so celo, ali deloma iz
 mesa. Ni prepovedana oddaja in izdelovanje klobas
 iz krvi, jeter in klobas-prešanic.

Prodaja konj. Dne 10. okt. predpoldae se bo
 v Gradcu na Sportplatzu (Körosistrasse) prodalo
 200 ukrajinskih konj. Kupci morajo imeti legitima-
 cijo od glavarstva, da so poljedelci. Če bo slabo
 vreme bo prodaja konj v klavnici (Lagergasse.)

Licitacije konj. Pri c. in kr. vnovčevalnicah
 konj se bodo vršila v mesecu oktobru licitacija
 konj in sicer: V Mariboru dne 5. t. m. ob 9
 uri predpoldne v kavalerijski vojašnici približno
 20 odstavljenih žrebet in 5 plemenskih kobil, v
 Šoštanju dne 6. t. m. ob deveti uri predpoldne 7
 večjih in manjših konj za uprego. K licitaciji bodo
 puščeni le taki ponudniki, ki se bodo izkazali z
 od politične oblasti potrjeno kupno legitimacijo,
 da so kmetovalci. Za reflektante na plemenske ko-
 bile veljajo sledeči pogoji: kupna legitimacija mora
 biti potrjena od pristojnega častnika za konjsko
 evidenco (Pferdeevidenzoffizier), da je res konje-
 rejec, vsled česar se morajo kupne legitimacije
 vposlati pravočasno častniku za konjske evidenco
 v potrdilo. Kupljena kobila se ne sme darovati ali
 prodati do konca decembra 1919. Kupec kobile
 mora pripustiti isto k žrebcu, katerega določi po-
 veljnik državne žrebtarne. Pripustilni list velja kot
 dokaz, ako vojaška oblast istega zahteva. Vojaška
 uprava je upravičena, ako bi ne bila kupljena ko-
 bila pripuščena do konca decembra 1919, kupiti
 isto za cenjeni iznos nazaj. Kobile z evidenčnim
 listom ne bodo, ako so res bile pripuščene, če le
 mogoče vpoklicane v vojaško službo. Konjerejci se
 pozivljajo, udeležiti se teh licitacij v velikem številu.

Dopisi.

Maribor. Jutri v soboto se izdajejo karte za
 krompir. Elizabetna cesta.

Smiklavž pri Hočah. Dne 11. sept. je ur M
 mariborski bolnišnici g. Jožef Lešnik. Njegove zales-

ne ostanke so dne 14. sept. pripeljali v Smiklavž, ko-
 der je želel biti pokopan poleg svojih dveh hčera,
 katere je zelo ljubil. Bil je velik dobrotnik Smiklav-
 ške cerkve; dajal je rad revežem. Naj mu bo Bog
 bogat plačnik za vsa njegova dobra dela! Bodi mu
 slovenska zemljica lahka!

Hoče. Dne 23. sept. ste se poročili dve sestri
 Kokol Jožeta in Alojzija iz narodne hiše Kokol Ant.
 v Zerkovcih. Jožeta se je omožila z Francem Visoč-
 nik, p. d. Anc, iz Pohorja, sinom vrlega narodnjaka
 in našega somišljenika Janeza Visočnik, ženin Fran
 Visočnik je član tukajšnjega Orla, vnet za vse dobro,
 vrl Slovenec. Na njegovi gostiji se je nabralo 340
 K za narodne namene. Sestra Alojzija se je pa poro-
 čila z Grašič Francem, kmetom iz Bohove. Prav o-
 bile sreče!

Sv. Marjeta ob Pesnici. Tukaj se je 25. sept.
 poročil naš za blagor ljudstva neumorno delavec
 učitelj Mirko Vavda z gđ. Maro Kovačičevo, tu-
 kajšnjo nadučiteljico in posestnikovo hčerko. Mla-
 demu paru čestitamo in želimo obilno sreče. —
 Šmarječani.

Sv. Ana v Slov. gor. V sredo, dne 11. septem-
 bra, smo pokopali vrlo ženo, 83letno Uršulo Magdič,
 rojeno Kukovec. Njeno vseskoz vzorno življenje bilo
 je znano le malokomu, a kdor je imel priliko, obče-
 vati z njo, je občudoval njene vrline; tudi č. gg. du-
 hovniki so radi zahajali v njeno hišo. Rajna Uršula
 je iz vrle Kukovecove hiše pri Sv. Ani; dva brata
 sta duhovnika-župnika. Omožila se je k Sv. Trojici
 v Magdičevu hišo, ko je pa sin prevzel gospodarstvo,
 se je preselila s hčerkama k Sv. Ani, kjer je po ce-
 loletni mučni bolezni v Gospodu zaspala. Pogreb je
 vodil vlč. g. kanonik ob asistenci dveh č. gg. oo-
 frančiškanov in domač. kaplana. Predsednik mlade-
 niške Marijine družbe od Sv. Trojice je prišel k po-
 grebu s krasno tretjeredniško zastavo. Počivaj v mi-
 ru! Na svidenje nad zvezdami! Potrta hčera malin
 sinu naše sožalje!

Sv. Andraž v Slov. gor. Na oltar domovine je
 daroval dne 25. avgusta t. l. na južnem na gori M.
 Dorob svoje življenje mož in posestnik Janez Puškič
 v Drebetincah, star 38 let. Bil je od začetka mobilni-
 zacije pri vojakih in vedno zdrav. Dne 13. t. m. je
 pa prišlo uradno poročilo, da je bil smrtno začet od
 sovražne granate. Pokojni zapuščča zalujočo ženo, 3
 majhne otročiče in starega očeta. Na svidenje nad
 zvezdami!

Gradec. Slovensko podporno in izobraževalno
 društvo „Domovina“ v Gradcu, Lazarettfeldgasse 11,
 gostilna „Goldener Anker“, namerava dne 1. novem-
 bra prirediti igro „Jakob Ruda.“ Slovenci in Slo-
 venke se zbirajo po sredah in po sobotah zvečer, v
 nedeljo pa že popoldne. Prirerajo se tudi skupni iz-
 leti. Na razpolago so vedno vsi slovenski časopisi.

Črešnjevec. Veselica bralnega društva je izvr-
 stno uspela. Lepo petje, dostojna igra in vsa lo na
 sadnem vrtu, da se človek na veselici nasrka čiste-
 ga zraka, to je izredni užitek. Da naši Štajerčijanci
 morajo kako neumno napraviti, to je samoobsebi u-
 mevno. Prerokovali so, da ne bo igre. Kdo jim je to
 natvezil? Voditelji bralnega društva, posebno gosp.
 Pušnik, imajo pač več soli v glavi, kakor tistih par
 že osivelih Štajerčijancev. Črešnjevecani, le korajžno
 naprej, saj Jugoslavija prihaja!

Kapela. Posestnik Anton Kolmanič je v teku 1
 meseca izgubil kar dva sina-vojaka. Franc, od gra-
 nate začet, je izdihnil svojo blago dušo potoma v vo-
 jaško bolnišnico. Četovodstvo je poslalo staršem to-
 lažilno pismo in veliko srebrno hrabrostno kolajno,
 znak njegove hrabrosti, in ga pridružijo znaku Ma-
 rijine družbe, katere vrl ud je bil. Daroval je vse za
 vero, dom, cesarja. N. p. v m.!

Sv. Križ tik Slatine. Mladeniški šoh v nede-
 ljo, dne 13. septembra se je izvršil s popolnim uspe-
 hom. Razven Kostrivnice in Stoperc so bile zastopa-
 ne vse župnije rogaške dekanije. Župnik Gomilšek je
 imel ob dveh popoldne pridigo za mladeniče in nato
 slovesne večernice. Nato smo se zbrali v društvenem
 domu. Shoda se je udeležilo tudi mnogo mož, deklet
 in žen. Otvori ga z iskrenim pozdravom nadžupnik
 Korošec, vodi ga pa župnik Gomilšek, Vožlič F. (Sv.
 Peter) deklamuje „Pesem slovenskih mladeničev.“ J.
 Plemenitaš (Sv. Križ) govori: Bojimo trdni v sv. ve-
 ri. Jus Jože pozdravi šoh v imenu žetalskih fantov.
 Drogenik Janez (Sv. Peter) razloži, zakaj je srečen
 Marijin fant. Pušnik Jakob (Sv. Peter) deklamuje:
 „Marijin sin“, Vožlič Jože (Sv. Peter), pa govori:
 Mladeniči, ne bojte se Marijine družbe! Sirec Fran
 (Sv. Florijan) razloži tri blagre slovenskih mladeni-
 čev, Majer Konrad (Sv. Peter) pojasni, kako se naj
 izobrazujejo slovenski mladeniči, Jerauks Jožef (Sv.
 Ema) pa navdušuje tovariše za mladeniške zveze. F.
 Vožlič (Sv. Peter) deklamuje „Pesem rodoljubnega
 mladeniča“, Sekirnik Janez (Sv. Križ) pa pesmi „Ju-
 nak“ in „Stražniku ob meji slovenski.“ Zupanek Janez
 (Sv. Peter) govori: Zakaj mora slovenski mlade-
 nič ljubiti in braniti slovensko domovino. Gobec Fr.
 (Rogatec) se spominja zaslug naših padlih junakov.
 Ogrizek Ciril (Sv. Peter) razloži, kakšen boji slo-
 fant kot vojak. Fantje skupaj zapojejo: „Pobič sem star
 še le 18 let.“ Navdušeno govori Smid Jernej (Sv. Pe-
 ter): Kaj je Jugoslavija, zakaj jo tirjamo, ali jo do-
 bimo. Vehovar Janez (Sv. Peter) končno lepo obraz-
 loži, zakaj slovenski fantje ljubijo našega cesarja. Vsi
 skupaj zapojejo cesarsko pesem. Vmes je domači mo-
 škí zbor zapel več krasnih pesmi, župnik Gomilšek
 pa podal mnogo navodil mladeničem za življenje in
 delovanje. Na shodu je vladalo veliko veselje. Shod
 je pokazal, da tudi mladi naš naraščaj vzbujajo naj-
 lepše nada. Mladeniči so govorili iz srea in prepri-
 čevalno. S tem shodom začnejo svoje delovanje po-
 življene mladeniške Marijine družbe in mladeniške
 zveze v rogaški dekaniji.

Sv. Peter pod Sr. gorami. Oskar Černelc, vele posestnik in c. in kr. poročnik v rezervi se je dne 29. septembra zaročil z gđ. Angelo Jug, hčerko tukajšnjega velikega gospodarja Martina Juge. Vrlima zaročnica je hčerka gđ. Matije Juge.

Sevnica ob Savi. V tukajšnji okolici močno razsaja griža, kateri je že podleglo veliko število ljudi. Temu je krivo večinoma, ker se ljudstvo ne zna varovati in ne gleda dovolj na snago. Vzroka je iskati tudi v tem, ker nekateri niti zdravnika ne obiščejo v slučaju, ko je bolezen že v hiši, temveč zdravijo z dvomljivimi domačimi zdravili, ki se čisto pospešujejo bolezen. Trudimo se ljudi poučiti, kako se naj varujejo griže, toda naši nasveti se vse premalo uvažujejo.

Polzele v Savinjski dolini. Našo občino je zadela dne 18. sept. velika neugoda. Eden naših najboljših in najuglednejših mož, zaveden Slovenec in Jugoslovan g. Julij Žigan, trgovec in posestnik, je nenadoma umrl. Po kratki, a hudi bolezni nas je zapustil v dne, ko nam je zavednih in premožnih rodoljubov najbolj treba. Pogrešali ga bomo zelo, kajti vedno je bil brez obotavljanja pripravljen pomagati in sodelovati pri raznih narodnih prireditvah, vedno je z veseljem in prvi daroval za razne narodne namene ter nam pomagal v boju proti ponemčevalcem naše slovenske Polzele, posebno pa še v dobi šulverajnske šole, katero smo tudi z njegovo pomočjo končno vendar ugonobili in to najbolj s tem, da smo ji s spretno agitacijo odvzeli deco. Pogrešali ga bodo pa tudi ubogi, katerim je rad in dostikrat pomagal, ter se jih je še v oporoki spomnil s tem, da je volil 10.000 K za nakup hiše v središču Polzele, kjer bodo imele uboge družine brezplačno stanovanje. Bodi mu slovenska zemljica lahka!

Dobrna. Dne 21. in 22. septembra so naša vrla narodna dekleta po dobrnski župniji (po vaseh) nabrala za gladujoče otroke naših sobratov na jugu lepo svoto 576.98 K. Če pomislimo, da se je v teku vojne velikokrat nabiralo za različne namene, za Rdeči križ, za invalide, za begunce itd., posebno še pa za vpeljavo električne luči v cerkev, se moramo res čuditi tej radodarnosti. Bog povrni vrlim dekletom ves trud pri nabiranju in vsem blagim darovalcem! Lahko rečemo: Kar ste enemu teh malih storili, ste jugoslovanski domovini storili. — Bralno društvo lepo denuje. Knjige se redno iz izvrstno urejene knjižnice izposodujejo in istotako se časniki redno oddajajo udom. So vendar naši časniki sedaj tako imenitno pisani, da je dolžnost vsakega skrbeti, da čim več ljudi isto čitajo. Tudi farna bukvarna bo začela deliti svoje knjige.

Dram. Dne 21. junija t. l. je padel na laškem bojišču vasi Zonski kmetski sin Janez Ačko, domače Bogarjev iz Kopivnika, star šele 41 let. Po smrti je bil odlikovan z venko srebrne značke. Pokopan je v bližini dotične vasi, ki je pa sedaj zopet zasedena od Italijanov. Naj počiva v miru v tuji zemlji!

Ljutomer. Ciril Metodova ženska in moška podružnica v Ljutomeru priredila v nedeljo, dne 6. oktobra t. l. v gostilniških prostorih g. Seršena v Ljutomeru vinski trgatve s prijaznim sodelovanjem pevskega društva z zelo zanimivim sporedom. Začetek ob 1/2 4 uri popoldan. Slavno občinstvo se opozarja na to prireditev in vabi na mnogoštevilno udeležbo. — Odber

Tinje na Koroškem. Dne 30. septembra se je poročil v tukajšnji prostiškji cerkvi g. Jernej Božič, rezervni praporščak, z gđ. Zaliko Einspieler, organistinja in marljivo cerkveno pevko. Poroko je izvršil mil. g. prošt Gregor Einspieler, stric neveste. Novoročencema želimo obilo sreče in blagoslova na potu življenja!

Jugoslavija Jugoslovanom. Knjižica, ki se je tako priljubila našemu ljudstvu, se zopet dobi v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Cena s poštnino vred 50 vin. Slovenci, sežite pridno po njej!

Marija, žalostna Mati. Premišljevanja in molitve. Pisal dr. Josip Hohnjec, profesor bogoslovja v Mariboru. Mirno lahko trdimo, da tako popolnega, izvršnega molitvenika še Slovenci do zdaj nimamo, kakor je ta. Pisatelj, neumorni organizator slovenskega ljudstva, se je v resnici potrudil podati svojemu ljudstvu nekaj dobrega. Knjiga vsebuje v prvem delu osem obširnih premišljevanj o Žalostni Materi božji. Tu je nakupičenih nebroj zlatih pobožnosti v čast Žalostni Materi in v čast trpljenju Jezusovemu, štiri sv. maše in zbirka splošnih molitev in pobožnosti. Ob koncu je g. pisatelj še dodal razne molitve v boleznih, za bolnike, za umirajoče in za rajne. Novo knjigo prav toplo priporočamo. Cena s poštnino vred K 6.50. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Družbine bukvice za dekleta. Pisal Rožman Jožef, pokojni nadžupnik konjiški. Ko so Marijine družbe bile pri nas še popolnoma nepoznane, je preblagi in goreči nadžupnik Rožman v Konjicah iste moljal že za vse stanove. Za dekliško Marijino družbo je izdal tudi poseben molitvenik, ki se odlikuje po krasnih naukih in izbranih molitvah za Marijine družbenice. Kot vnet dušni pastir je poznal srca in potrebe Marijinih družbenic, zato je pa znal tudi pri sestavi molitvenika ubrati pravo struno. Knjižica se je družbenicam tako prikupila, da je doživela že 13. natis. Ker so pošli zdaj vsi molitveniki za Marijine družbenice, zato tega posebno priporočamo. Gotovo ne bo nikomur žal, ki si ga bo naročil. Cena s poštnino vred 6 K. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Posvečitev družin presv. Srca Jezusovemu je naslov novi knjižici, ki obsega kratko zgodovino te od papežev toplo priporočane pobožnosti in pa posve-

litivne molitve. Ob koncu je pridjana za duhovnike tudi molitev za blagosloavljanje kipov ali podob presv. Srca. Knjižica se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane s poštnino vred komad 20 v, 100 komadov s poštnino vred 25 K.

Križev pot za vojni čas obsega res v srce se-pajajoča premišljevanja o Kristusovem trpljenju. Poleg tega še ima knjižica veliko molitev za razne potrebe posebno pa toliko potrebne molitve za mir. Stane pa s poštnino vred 20 v komad. 50 komadov pa 8 K. Naroča se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

„Goriška Straža“ se imenuje nov list, ki je začel izhajati dne 19. t. m. v Gorici kot glasilo združene S. L. S. na Goriškem. Prva številka je zborna urejena. Naročnina znaša do novega leta 6 K. „Goriška Straža“ se naroča v Gorici, Gosposka ulica 4. — Priporočamo!

Posamezne številke „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže“ stanejo od 1. oktobra naprej v razprodaji 20 v, brez ozira na to, ali imajo 4 ali 8 strani!

Cenjenim naročnikom, ki so nam naročnino še na dolgu, smo danes napravili na ovitke modre križe in priložili tudi nakaznice. Položnic ne moremo priložiti, ker nam jih poštna hramilnica še ni doposlala.

Uredništvo

Pevke Dram. društva, Maribor: Žal, dobili še le po sklepu uredništva.

Hiša

za vsak obrt sposobna enonadstropna, na vogalu z velikim vrtom, dvor in kleti v Mariboru, Meljska cesta 43, se proda. Le resnim kupcem se daje pojasnila. Cena 124.000 K. „Rošker“ zjutraj od 8—10 ure. 224

Viničarja

z 2—3 del. močmi išče za 2 orala velik vinograd O. Billebeck, Maribor, Gosposka ulica 29, ali Kamnica pri Marib. „Hermansruhe“. 227

KUMNA,

prosi se na najvišji dnevni ceni kupuje pri tvrdki Ivan Dečko, Celje, nasproti Narodnemu domu. 226

Cerkovnik

za stolno cerkev v Mariboru se takoj sprejme. Pogoji se izvejo pri župnijskem uradu Maribor, Stolni trg 20. 220

Iščem

viničarja s 4 ali 5 delavnimi močmi za svoje posestvo v Rošpahu pri Mariboru. Pojasnila daje Fridrih Winkler, Café Central, Maribor. 222

Pridem učenc,

slovenskega in nemškega jezika popolnoma vešč, se sprejme takoj v ugovor. M. D. Dajš, trgovina z mešanim blagom in semeni, Maribor. 218

Maribor. Gospa Vertnik je premestila dni svojo trgovino mešanega blaga iz Koroške v svojo lastno hišo, Sodnijska ulica št. 17. Se naroča v obilen obisk.

Štev. VI 1918

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin

C. kr. okrajno sodišče v Ptuj odd. VII proda na dražbi sledeče nepremičnine:

I. vl. št. 1 k. o. Majberg 22 pašnik ar 40.21, 22 pašnik ar 7.16, 26 pašnik ar 30.96, 31 pašnik ar 63.72, hosta ar 60.24, 34 travnik ar 19.82

II. vl. št. 8 k. o. Majberk 18 travnik ar 12.52, 18 travnik ar 66.39, 20 travnik 13.31, 21 pašnik 44.62.

III. vl. št. 2 k. c. Majberk 3 stavbišče ar 1.08, 4 stavbišče ar 1.95, 5 hišne poslopje ar 11.25, 36 travnik in pašnik 341.76, 39 pašnik 24.96, 40 njiva 34.75, 42 njiva 25.84, 43 pašnik 3.40, 45 136.80. Skupna izmera ar 1036.86. Izkljena cena 100.000 K.

Dražba se bo vršila dne 24. oktobra 1918

dopolodne ob 10. uri na lieu mesta v Majberka. Poročnik pod to ceno se ne sprejmejo. Na posestvu zavarovanju upnikom ostaneje njih zastavne pravice brez ozira na predajo cene. Dražbene pogoje je vpogledati pri podpisnem sodnišču izba št. 17 ali 13.

C. kr. okrajna sodnija Ptuj, odd. VII., dne 23. oktobra 1918.

+

Krajni šolski svet v Teharjih naznanja žalostno vest, da je njegov prezaslutni član gospod

Lovro Šah,

načelnik v Teharjih

preminul v noči od 30. sept. na 1. oktobra 1918. Pogreb se vrši dne 2. okt. 1918 ob 3. uri popoldne iz šolskega poslopja.

Krajni šolski svet izgubi v pokojniku neumorno delavnega ude, učiteljski zbor ljubljeneživega predstojnika in zvestega tovarša, učenei ljudomilega vestnega učitelja.

Zagotovljen mu je hvaležen in trajen spomin.

Našim ivotopiscem in prijateljem v Teharjih, dne 1. oktobra 1918.

Jadranska banka v Trstu

Podružnice: Dunaj I., Tegetthoffstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik in Zadar. Ispostava: Kranj.

IX. emisija.

Vabilo na subskripcijo.

Na podlagi sklepa rednega običnega zbora delničarjev Jadranske banke, ki se je vršil dne 11. maja t. l. in pooblaščenja c. kr. vlade, odločil je nižje podpisani upravni svet, da izda

25.000 delnic Jadranske banke po K 400.— nominalne vrednosti dvigajoč s tem delniško glavnico za K 10.000.000.— na K 30.000.000.— in to po sledečih pogojih:

1. Imetnikom starih delnic pripada opcijska pravica na **20.000 delnic po ceni od K 575.—** tel-quel dočim se

5.000 delnic po ceni od K 675.— tel-quel

prepusti javni subskripciji tudi za nedelnice.

2. Delnice IX. emisije sodelujejo na uspehih banke z isto pravico in dolžnostjo od 1. januarja 1919 dalje kakor stare delnice.

3. Opcijska pravica pripada imetnikom starih delnic, kateri morejo dobiti za pet starih delnic dve novi po prvenstveni ceni od K 575.— Delničarji, ki želijo izvršiti opcijsko pravico, morajo položiti plašče delnic pri enem zavodov, ki so navedeni kot subskripcijsko mesto.

4. Predbeležbe na delnice javne subskripcije po K 675.— sprejemajo navedena subskripcijska mesta, toda upravnemu svetu pristojna pravica repartitije subskribiranih delnic.

5. V slučaju, da bude o priliki repartitije podpisatelju dodeljeno manjše število delnic kot je predbeležil, se mu povrne odveč vplačana svota dne 1. novembra t. l.

6. Predbeležba in popolno vplačilo delnic se mora izvršiti med 25. septembrom in 15. oktobrom 1918; v istem roku se mora izvršiti tudi opcijska pravica.

7. Dobiček na tečaju novih delnic pripada — po odbitku vseh stroškov in pristojbin — rezervniemu zakladu Jadranske banke.

8. Subskribira se v sledečih zavodih:

- Jadranska banka v Trstu in njene podružnice na Dunaju (I. Tegetthoffstrasse 7-9), v Dubrovniku, Kotoru, Ljubljani, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku in Zadru.
- Banka i štediona za Primorje na Sušaku in njene podružnice v Bakru in na Rijeki.
- Prva Hrvatska štedionica v Zagrebu in njene podružnice v Bjelovaru, Brodu n. S., Cirkvencu, Delnicah, Džakovu, Karlovcu, Kraljevcu, Novi Vinodolski, Osijeku, Požegi, Rijeki, Senju, Sisku, Sv. Ivanu Zel., Varaždinu, Vel. Gorici, Vinkovci, Virovitici, Vukovaru in Zemunu.
- Hrvatska centralna banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu in njene podružnice v Mostaru in D. Tuzli.
- Hrvatska Zemaljska banka, podružnica v Zagrebu.
- Srpska banka v Mostaru.
- Zivnostenska banka, podružnica na Dunaju.

V Trstu, dne 25. septembra 1918.

Upravni svet Jadranske banke